

Gemeente
Woudenberg

RAADSVOORSTEL 2021

**Datum
voorstel:** 18 mei 2021

Registratiekenmerk: Z.331999 / D.211361
Raadsvergadering van: 1 juli 2021
Vergadering Commissie van: 8 en 22 juni 2021
Portefeuillehouder: A. Vlam
Behandelend ambtenaar: Z.D.M. van den Boogaard / A. van de Bovenkamp

Onderwerp / voorstel: Kaderbrief 2022-2025

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor om:

1. Alles in het werk te stellen om op lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk niveau de financiële druk op gemeenten te agenderen en waar mogelijk te verlagen;
2. Financiële scan provincie Utrecht voor kennisgeving aan te nemen en de bevindingen en aanbevelingen zoals beschreven in de Financiële scan, over te nemen en te verwerken in een Plan van Aanpak Financiële Scan;
3. Monitor besparingsopgave 2020-2023 voor kennisgeving aan te nemen;
4. Financiële tussenrapportage 2021 voor kennisgeving aan te nemen;
5. Notitie Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) vast te stellen;
6. Notitie reservepositie en weerstandsvermogen Woudenberg voor kennisgeving aan te nemen;
7. Kostenontwikkeling sociaal domein 2021-2025 voor kennisgeving aan te nemen;
8. Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021 vast te stellen conform raadsvoorstel Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021 (met kenmerk Z.331945/D.211172), op productniveau te verwerken in het Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 en de begroting 2022-2025 en het resterende deel van de opgave apart te verwerken in het Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021;
9. Ambtelijke inventarisatie 2021 beleidsprogramma's 2 tot en met 4 voor kennisgeving aan te nemen en te betrekken bij het Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021;
10. Financieel beeld 2022-2025 voor kennisgeving aan te nemen;
11. Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 vast te stellen, de verschillende vervolgstappen in gang te zetten en ter beoordeling voor te leggen aan de provincie Utrecht.

Kaderbrief 2022-2025

Jaarlijks stelt uw raad voor de zomer de kadernota voor het daaropvolgende jaar vast. In de kadernota worden de ambities van het gemeentebestuur en nieuwe ontwikkelingen vertaald naar een (financieel) meerjarenperspectief. In de kadernota beantwoorden wij de vraag of de uitvoering van wet- en regelgeving, de ambities en nieuwe ontwikkelingen binnen het (financieel) meerjarenperspectief van de gemeente Woudenberg passen.

Gemeente Woudenberg verkeert, evenals vele ander gemeenten, in financieel zwaar weer. Tekorten lopen op door overschrijdingen binnen het sociaal domein. De coronacrisis versterkt de zorgen en onzekerheid. Een nieuw kabinet moet nog gevormd worden. De komende jaren zijn er stevige opgaven op het gebied van klimaat, energie en omgevingswet. Daarnaast spelen zaken als de herijking van het Gemeentefonds, een mogelijk ander belastingstelsel en meer regionale financiering. Dit alles gaat ten koste van bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven. Wij vragen u dan ook om er, met ons, alles aan te doen om op lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk niveau de financiële druk op gemeenten op de agenda te zetten en te houden.

Vraag is of nog in voldoende mate wordt voldaan aan het grondwettelijke uitgangspunt van autonomie en open huishouding van gemeenten? De gemeenten staan financieel onder druk: begrotingen sociaal domein worden overschreden, eigen vermogen loopt terug en solvabiliteit daalt. De beleidsruimte neemt af als gevolg van decentralisaties, samenwerking en nationale regelgeving. Bezuinigingen zijn noodzakelijk op die taken waar de gemeente echt zeggenschap heeft en dus keuzes moet maken. Het gaat dan onder meer om leefbaarheid, vitaliteit en sociale cohesie.

Door toenemende onzekerheden en de vele ontwikkelingen is besloten om, even als vorig jaar, geen kadernota ter besluitvorming voor te leggen.

In de raad van oktober 2020 heeft de gemeente Woudenberg een niet structureel sluitend begroting vastgesteld. Toen besloot de raad ook dat € 1,9 miljoen een te forse bezuiniging is op het sociaal domein, maar dat daarvan € 1,5 miljoen in het sociaal domein gevonden moet worden en de rest op de andere terreinen van de gemeente. Deze begroting is vervolgens door de toezichthouder (provincie Utrecht) beoordeeld op structureel en reëel begrotingsevenwicht. Na bestuurlijk overleg tussen de toezichthouder en de gemeente heeft de toezichthouder besloten dat de gemeente Woudenberg niet langer in aanmerking komt voor repressief toezicht.

Vanwege een niet structureel sluitende begroting heeft de toezichthouder aan de gemeenteraad gevraagd om via een herstelplan aanvullende maatregelen te nemen om de begroting structureel sluitend te krijgen. De gemeente is vrij om zelf te bepalen welke aanvullende maatregelen er worden genomen om de begroting structureel sluitend te krijgen. Na beoordeling van het herstelplan neemt de toezichthouder een besluit of de gemeente Woudenberg wel of niet langer onder preventief toezicht blijft staan.

Met deze kaderbrief, een Eerste Herstelplan en de bijlagen geven wij u een zo compleet en onderbouwd mogelijk beeld van alle inhoudelijke en financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor het financieel meerjarenperspectief van onze gemeente. Wat we nu weten is verwerkt in deze kaderbrief. Wel is deze kaderbrief omgeven met een groot stuk onzekerheid.

Zoals uit bijlage 11 - financieel beeld 2022-2025 blijkt is het niet de verwachting dat de begroting voor 2022 structureel en reëel sluitend zal zijn. Wel zult u conform de reguliere procedure in oktober 2021 de begroting voor 2022 voorgelegd krijgen. Overeenkomstig de opdracht welke de provincie Utrecht de gemeente gaf toen zij onder preventief toezicht werd gesteld, is dit ook niet nodig. De opdracht van de provincie is namelijk onder andere dat de begroting vanaf 2023 structureel en reëel in evenwicht is (zie bijlage 12 - Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021).

In het Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 worden diverse aanvullende maatregelen voorgesteld om tot deze reële en structureel sluitende begroting vanaf 2023 te komen. Voor haar beoordeling is het voor de provincie noodzakelijk om een concrete uitwerking van de bezuinigingsmaatregelen te zien. Als de raad besluit om de maatregelen over te nemen, worden deze (al dan niet als stelpost wat betreft de taakstellingen) in de begroting 2022 verwerkt. Verder wordt direct gestart met de benodigde onderzoeken om tot deze concrete uitwerking te komen. Uiterlijk in de raad van december 2021 ontvangt u een Tweede

Herstelplan waarin een concrete uitwerking van de taakstellingen wordt opgenomen en er waarschijnlijk duidelijkheid is over extra structurele middelen Jeugdzorg.

Het inzicht in de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen welke van belang zijn voor het financiële meerjarenperspectief zijn uitgewerkt in de volgende bijlagen bij dit voorstel:

Bijlagen:

2. Financiële scan provincie Utrecht
3. Monitor besparingsopgave 2020-2023
4. Financiële tussenrapportage 2021
5. Notitie Meerjaren Prognose Grondexploitatie
6. Notitie reservepositie en weerstandsvermogen
8. Raadsvoorstel Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021
9. Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021
10. Ambtelijke inventarisatie 2021 beleidsprogramma's 2 tot en met 4
11. Financieel beeld 2022-2025
12. Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021

Ter ondersteuning zijn nog twee andere documenten toegevoegd, namelijk:

Bijlagen:

1. Samenvatting onderzoek naar de financiële positie en beleidsruimte van gemeenten in Zuid Holland
7. Kostenontwikkeling sociaal domein 2021-2025

Hierna vindt u de belangrijkste conclusies en wat dit betekent voor de begroting 2022-2025.

1. Financiële scan provincie Utrecht

De financiële scan is onderdeel van het programma Sterk Utrechts Bestuur. Dit programma is opgesteld door de provincie Utrecht met betrokkenheid van de gemeenten en waterschappen. Sterk Utrechts Bestuur wil bijdragen aan een succesvolle en slagvaardige samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en provincie om zo opgaven verder te brengen. Er zijn steeds meer opgaven die worden gerealiseerd op een regionale schaal, waarbij een goede onderlinge samenwerking belangrijk is.

De provincie wil gemeenten ondersteunen op het gebied van slagkracht en het openbaar bestuur en biedt daarom verschillende instrumenten aan. Eén van deze instrumenten is de financiële scan. Om te onderzoeken of de financiële scan meerwaarde heeft voor gemeenten, is de provincie een pilot gestart en konden vier gemeenten binnen de provincie Utrecht van de mogelijkheid gebruik maken om een financiële scan te laten uitvoeren. De pilot wordt vervolgens geëvalueerd en afhankelijk van de resultaten, wordt dit instrument eventueel aan meer Utrechtse gemeenten aangeboden.

De gemeente Woudenberg is één van de vier gemeenten die heeft aangegeven de financiële scan, in deze pilotfase, te willen laten uitvoeren. De financiële scan is op 20 mei jl. door de provincie aan de raad gepresenteerd.

De financiële scan is toekomstgericht en geeft inzicht in de financiële positie, de kansen en de risico's. De uitkomsten kunnen worden gebruikt als ondersteuning bij het formuleren van toekomstig (financieel) beleid. Verder verschaft de financiële scan inzicht in hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot vergelijkbare gemeenten. Bovendien wordt inzicht gegeven in de cijfermatige afwijkingen die zich op de verschillende taakvelden ten opzichte van de algemene uitkering en een selectiegroep van gemeenten voordoen.

Wij stellen voor bijlage 2 - financiële scan provincie Utrecht voor kennisgeving aan te nemen en de bevindingen en aanbevelingen zoals beschreven in de financiële scan, over te nemen en te verwerken in een Plan van Aanpak Financiële Scan.

2. Monitor besparingsopgave 2020-2023

Om tot een duurzaam solide financiële positie te komen en de gemeentelijke uitgaven en inkomsten meer in balans te brengen, is in de begroting 2020-2023 een besparingsopgave opgenomen. In de raadsvergadering van 31 oktober 2019 is het pakket met besparingsmaatregelen vastgesteld op een gemiddelde jaarlijkse besparing van € 277.616.

Voor het meerjarenperspectief is van belang dat deze besparingsopgave wordt gehaald en de begroting 2022-2025 niet extra belast wordt door niet behaalde besparingen. Wij constateren dat voor 2021 de besparingsopgave voor 96% gerealiseerd is. Gezien de onderdelen waarop de ingeboekte besparing in 2021 niet gehaald is, is het voor 2021 niet de verwachting dat deze opbrengst nog wijzigt. Het contract met Crisissuïte loopt in het derde kwartaal 2021 af en de MTO-cyclus is tweejaarlijks waardoor deze bezuiniging niet voor alle jaren ingeboekt had kunnen worden. Voor een beperkt aantal onderdelen worden de werkzaamheden voortgezet om de besparing voor de jaren 2022 en 2023 te realiseren. Wij gaan ervan uit dat de besparingsopgave wordt gehaald.

Wat betekent dit voor het opstellen van de begroting 2022-2025?

Doordat de besparingsopgave voor 2021 naar verwachting niet gehaald wordt, is voor beide genoemde onderdelen een bijstelling in de financiële tussenrapportage 2021 opgenomen. Daarnaast is in het financieel beeld 2022-2025 een bijstelling opgenomen als gevolg van de tweejaarlijkse MTO-cyclus. Om het jaar is budget voor het onderzoek nodig waardoor in die jaren de besparing uit de besparingsopgave 2020-2023 niet gehaald wordt.

De monitor besparingsopgave, welke in bijlage 3 is opgenomen, adviseren wij voor kennisgeving aan te nemen.

3. Financiële tussenrapportage 2021

Als gevolg van de financiële situatie van onze gemeente is bij de kaderbrief 2021-2024 een eerste financiële tussenrapportage 2020 gevoegd. Dit is destijds gedaan om een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de financiële situatie hetgeen bijdraagt aan de mogelijkheden om te sturen op de beheersing van budgetten en overschrijdingen.

In bijlage 4 is wederom een eerste financiële tussenrapportage bijgevoegd. Op basis van deze financiële tussenrapportage 2021 resulteert het volgende voorlopige begrotingsresultaat voor 2021:

	2021
Saldo primitieve begroting 2021	-709.000
Aanpassing eerste financiële tussenrapportage 2021	-42.102
Voorlopig begrotingsresultaat 2021	-751.102

Het saldo van de primitieve begroting 2021 had een negatief saldo van ruim € 700.000. Op basis van de mutaties welke in de rapportage zijn opgenomen, is het de verwachting dat dit financiële resultaat verder verslechterd met € 42.000. Hierdoor verwachten wij het begrotingsjaar 2021 financieel niet positief af te sluiten.

De grootste budgetwijzigingen betreffen:

- Zorgkosten jeugdzorg en Wmo (negatieve mutatie - structureel);
- Inhuur derden (negatieve mutatie - incidenteel);
- Algemene uitkering (positieve mutatie - structureel);
- Onttrekking reserve sociaal domein (positieve mutatie - incidenteel).

Voor een toelichting op deze wijzigingen verwijzen wij u naar bijlage 4 - financiële tussenrapportage 2021.

Wat betekent dit voor het opstellen van de begroting 2022-2025?

Zoals hiervoor aangegeven is een onttrekking uit de reserve sociaal domein een grote positieve mutatie welke in de financiële tussenrapportage 2021 is verwerkt. Dit betreft een incidentele onttrekking welke oorspronkelijk voor het begrotingsjaar 2020 begroot was. Het jaarrekeningresultaat 2020 stond deze verschuiving toe waardoor deze nu ten gunste van het begrotingsresultaat 2021 gebracht wordt.

Medio april 2021 heeft het Rijk, na intensief overleg met de VNG, besloten een extra incidentele bijdrage aan gemeenten beschikbaar te stellen van € 613 miljoen ter compensatie tekorten Jeugdzorg. Dit bedrag zal in de meicirculaire worden verwerkt. Gezien het feit dat de incidentele middelen voor specifieke doelen beschikbaar worden gesteld, is het de vraag of daar tegenover ook extra kosten komen. Bijvoorbeeld extra kosten om de wachtlijsten terug te dringen. De extra bijdrage van het Rijk is daarom nog niet verwerkt in de financiële tussenrapportage. Het college wil de meicirculaire afwachten zodat meer bekend is over de precieze bedragen en hopelijk ook over de uitwerking van de specifieke doelen waarvoor de extra middelen beschikbaar zijn gesteld.

Het resterende voorlopige begrotingsresultaat 2021 in combinatie met de betrekkelijk lage stand van de reserves (hierna onder 5 volgt hier meer informatie over) maakt dat het college de ambtelijke organisatie de opdracht heeft gegeven om ook voor 2021 de uitgaven kritisch onder de loep te nemen en uit te stellen dan wel niet te doen waar mogelijk. De opgave die daarbij is meegegeven is om voor 2021 nog € 400.000 te bezuinigen. Deze bezuinigingsopgave is als volgt verdeeld:

Programma 1	€ 200.000
Programma 2 - 4	€ 150.000
Programma 5	€ 50.000
Totaal	€ 400.000

Wij stellen u voor om de financiële tussenrapportage 2021 voor kennisgeving aan te nemen.

4. Notitie Meerjaren Prognose Grondexploitaties

De Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) is een samenvattend document van alle ruimtelijke ontwikkelingsprojecten binnen de gemeente waar sprake is van het exploiteren van grond. Dit jaar bieden wij u de MPG separaat ter vaststelling aan omdat dit jaar geen kadernota ter vaststelling wordt aangeboden. Grondexploitaties bieden inzicht in de financiële verwachting voor de gemeente van de betreffende plannen. Bij vaststelling van een plan en bijbehorende grondexploitatie stelt de gemeenteraad de kaders vast waarbinnen de uitvoering van het project door het college plaats dient te vinden, welke door de gemeenteraad worden gecontroleerd.

In april 2021 zijn de herzieningen van de zes vastgestelde grondexploitaties aangeboden aan de raad. In april 2022 zal de volgende herziening plaatsvinden. Mochten er bijzondere ontwikkelingen zijn dan komen wij met eerdere herziening van het betreffende project. In 2021 verwachten we het Groene Woud en Spoorzone B af te kunnen sluiten. Hoevelaar fase II wordt waarschijnlijk eind 2021 in exploitatie genomen.

Wij stellen u voor de notitie Meerjaren Prognose Grondexploitaties vast te stellen.

5. Notitie reservepositie en weerstandsvermogen

Bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente spelen het weerstandsvermogen en de risico's een belangrijke rol. In deze notitie komen de reservepositie en deze risico's aan de orde. We geven aan bij welke reserves en voorzieningen per 1 januari 2021 een mutatie plaatsvindt als gevolg van de jaarrekening 2020 en al genomen raadsbesluiten. Daarna komt de reservepositie (reserves beschikbaar voor algemene middelen) en het weerstandsvermogen van de gemeente aan de orde.

De risico's voor de gemeente zijn toegenomen. Deze zijn verwerkt in de risicoparagraaf. Nieuwe risico's in de risicoparagraaf zijn: Corona en de gevolgen voor het loonhuis van de ambtelijke organisatie bij de overschrijding van de grens van 14.000 inwoners. Daarnaast is de herijking van het gemeentefonds uit de begroting gehaald en voor 100% verwerkt in de risicoparagraaf.

Het weerstandsvermogen is groter dan 1. Groter dan 1 duidt erop dat de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is om de gekwantificeerde risico's op korte termijn af te

dekken. Als we de onbenutte belastingcapaciteit niet meerekenen in de weerstandscapaciteit komt het weerstandsvermogen uit op afgerond 1,1. Gezien de grote hoeveelheid risico's die Woudenberg heeft (€ 2,4 miljoen) en het voorlopig tekort 2021 van € 0,75 miljoen is gekeken of de algemene reserve en de algemene reserve grondbedrijf, op dit moment, toereikend zijn om deze risico's en het tekort van 2021 voor 100% te kunnen dekken.

Dekking tekort 2021 en risico's 2022 door algemene reserves		
<u>Algemene reserves per 1 jan 2021:</u>		
Algemene reserve	2.499.908	
Algemene reserve grondbedrijf	141.822	
Beschikbare algemene reserves		2.641.730
<u>Tekorten en risico's op korte termijn:</u>		
Geraamd tekort 2021	-750.635	
Geschatte risico's 2021	-2.401.053	
Totaal aan tekort en risico's		-3.151.688
Per saldo meer risico's 2022 en tekort 2021 dan algemene reserves		-509.958

Het bovenstaand overzicht laat zien dat de beschikbare algemene reserves per 1 januari 2021 niet toereikend zijn om het voorlopig tekort 2021 en de geschatte risico's 2022 voor 100% te dekken.

Het college stelt voor, op dit moment, geen nieuwe herschikking van de bestemmingsreserves te doen aangezien in 2021 de algemene reserve grondbedrijf zal groeien van € 142.000 naar € 2.064.000. In de algemene reserve grondbedrijf is per 31 december 2021 € 792.000 beschikbaar, in het algemene deel, ter dekking van de risico's.

Wij stellen u voor bijlage 6 - notitie reservepositie en weerstandsvermogen Woudenberg voor kennisgeving aan te nemen.

6. Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021

Gelijktijdig met de behandeling van dit Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 ligt het Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021 ter besluitvorming voor aan de raad (bijlage 9). De potentiële opbrengst van de bezuinigingsdialoog is afhankelijk van de besluitvorming door de raad en niet verwerkt in het financieel beeld 2022-2025. Conform het Raadsvoorstel Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021 (bijlage 8) wordt voorgesteld om in te stemmen met het overnemen en uitvoeren van de denkrichtingen en voorstellen waarvan 50 of meer procent van de deelnemers heeft laten weten het eens te zijn. Daarnaast wordt voorgesteld om de invulling van het resterende deel van de opgave, van € 363.436 in 2022 oplopend naar € 487.358 in 2024, te betrekken bij de kaderbrief 2022-2025. Hierna onder 9 "Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021" is in dit kader een voorstel opgenomen en wordt ingegaan op de gevolgen voor het opstellen van de begroting 2022-2025.

7. Ambtelijke inventarisatie 2021 beleidsprogramma's 2 tot en met 4

Om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief in de begroting 2022 -2025 heeft de gemeenteraad op 29 oktober 2020 een amendement aangenomen, zijnde "De toegezegde presentatie over de bezuinigingsmogelijkheden in de programma's 2 t/m 4 bij de kadernota 2022 af te wachten, zodat de raad op dat moment een besluit kan nemen over de aanpak daarvan;"

In bijlage 10 is het resultaat van deze inventarisatie opgenomen. De ambtelijke inventarisatie laat zien dat besparingen in de programma's 2, 3 en 4 vragen om scherpe keuzes in het wel of niet uitvoeren van bepaalde taken en/of verlaging van de kwaliteit van de dienstverlening en/of uitvoering van het beheer. De inventarisatie is een ambtelijke inventarisatie op hoofdlijnen welke zonder maatschappelijke participatie is uitgevoerd.

Zowel voor de disciplines afval als riolering en water wordt in programma twee doelbelasting geheven. Deze heffing is kostendekkend. De inkomsten mogen niet aan andere disciplines uitgegeven worden, dan waarvoor de heffing bedoeld is. Eventuele besparingen binnen deze twee heffingen is mogelijk, echter werkt dit niet direct door naar de begroting. Binnen programma vier geldt dit ook voor de taken die vallen onder de legesverordening. Dit betekent ook dat ieder bedrag op zich moet worden gezien en om die reden zijn de genoemde bedragen niet bij elkaar opgeteld.

Budgetten die besteed worden aan loonkosten zijn uit het overzicht weggelaten. De loonkosten vallen formeel onder programma vijf en mogelijke bezuinigingen op loonkosten worden daar inzichtelijk gemaakt. Gekozen is wel om aan te geven welke taken hieraan binnen de programma's twee tot en met vier gekoppeld zijn. Het maakt inzichtelijk of er wel of niet keuzemogelijkheden zijn op taakniveau.

Hierna onder 9 "Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021" is in dit kader een voorstel opgenomen en wordt ingegaan op de gevolgen voor het opstellen van de begroting 2022-2025.

8. Financieel beeld 2022-2025

De beginstand van het financieel beeld 2022-2025 is gelijk aan de eindstand van de vastgestelde begroting 2021-2024. Vanuit die cijfers is het financieel perspectief voor de begrotingsjaren 2022-2025 inzichtelijk gemaakt. Dit ziet er als volgt uit:

	2022	2023	2024	2025
Saldo primitieve begroting 2022-2025	-702.000	-725.000	-761.000	-761.000
Mutaties Financieel Beeld 2022-2025 (<i>indexering alleen voor 2022 verwerkt</i>)	-186.097	-196.549	75.416	155.146
Voorlopige begrotingsresultaten	-888.097	-921.549	-685.584	-605.854

De volgende budgetwijzigingen springen hierbij het meest in het oog:

- Zorgkosten jeugdzorg en Wmo (negatieve mutatie);
- Kosten IBOR (in verband met areaaluitbreiding - negatieve mutatie);
- Salariskosten (cao-verhoging en hogere inwonersklasse- negatieve mutatie);
- Algemene uitkering (positieve mutatie);
- Herijking gemeentefonds (positieve mutatie).

Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar bijlage 11 - financieel beeld 2022-2025.

Wat betekent dit voor het opstellen van de begroting 2022-2025?

In de bijlage financieel beeld 2022-2025 hebben wij alle nu bij ons bekende ontwikkelingen op programmaniveau verwerkt. Een aantal ontwikkelingen is voorlopig p.m. geraamd aangezien bij deze op dit moment nog geen concrete bedragen te benoemen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de uitvoering RES, uitvoering Omgevingswet en onderwijshuisvesting.

Voor wat betreft de bestrijding van de eikenprocessierups zijn vanaf 2022 geen budgetten ingeboekt. Het college wil de evaluatie in 2021 afwachten en de raad laten beslissen in welke vorm we eventueel doorgaan met de bestrijding van de eikenprocessierups.

De financiële consequenties van de herijking van het gemeentefonds zijn in z'n geheel uit de cijfers 2022-2025 gehaald. Het Rijk heeft recent besloten om weer tot een nieuwe afweging/voorstel te komen over de herijking van het gemeentefonds. Vanwege alle onzekerheden en het advies van de provincie om op dit onderdeel het voorzichtigheidsprincipe te hanteren, wordt voorgesteld de herijking voor 100% op te nemen in de risicoparagraaf.

In het financieel beeld is bij een aantal posten correcties uitgevoerd wat betreft jaarlijkse indexering. Door deze correctie zitten er geen posten meer in de begroting waar in alle vier de jaren indexering is toegepast. Uitgangspunt in onze begroting is om alleen voor het eerste jaar indexering toe te passen (indien nodig). Deze correctie is aangekondigd bij de vaststelling van de begroting 2021-2024.

9. Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021

Vanwege een niet structureel sluitende begroting heeft de toezichthouder aan de gemeenteraad gevraagd om via een herstelplan aanvullende maatregelen te nemen om de begroting weer structureel en reëel in evenwicht te krijgen. De gemeente is vrij om zelf te bepalen welke aanvullende maatregelen daarvoor worden genomen. Na beoordeling van het herstelplan neemt de toezichthouder een besluit of de gemeente Woudenberg wel of niet langer onder preventief toezicht blijft staan.

Het Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 moet gezien worden als eerste stap richting een gezonde financiële huishouding van onze gemeente. In het herstelplan wordt een financieel beeld gegeven van de cijfers over 2022-2025 en de herstelmaatregelen die nodig zijn om de begroting weer structureel en reëel in evenwicht te krijgen.

In het Eerste Herstelplan worden diverse keuzes voorgelegd aan de raad over de periode 2022 tot en met 2025. Indien alle aanvullende herstelmaatregelen worden overgenomen geeft dit het volgende beeld over de begrotingsjaren 2022 tot en met 2025:

	2022	2023	2024	2025
Begrotingsresultaten (met toepassing indexering zorgkosten Jeugdzorg en Wmo 2023-2025) + potentiële opbrengst bezuinigingsdialoog programma 1+ mogelijke verdere denkrichtingen	-422.588	-255.955	-114.581	-409.183

Na verwerking van de aanvullende herstelmaatregelen is nog geen sprake van een reëel en structureel sluitende begroting vanaf 2023. Echter loopt er momenteel een arbitrageprocedure om het geschil tussen het Rijk en VNG op te lossen over de tekorten in de jeugdzorg. Deze procedure moet in mei resulteren tot een semi-bindende uitspraak welke essentieel is om op het gebied van jeugdzorg te komen tot een oplossing op inhoud en financiën vanaf 2022.

De druk op het Rijk om met een oplossing voor de structurele financiële problemen in jeugdzorg te komen, is groot. Diverse recente rapporten tonen de noodzaak hiertoe aan. Zo is het structurele tekort door AEF becijferd op € 1,7 miljard en benadrukt ook de commissie Sint de noodzaak tot stevige politieke besluiten over de toekomst van jeugdhulp, jeugdbescherming en bijbehorende financiering.

In afwachting op de semi-bindende uitspraak van de arbitrageprocedure, is het niet wenselijk om boven op de aanvullende herstelmaatregelen welke in het herstelplan worden voorgesteld, meer aanvullende herstelmaatregelen te treffen. Hiermee treffen we de begroting onevenredig hard terwijl mogelijk op korte termijn duidelijkheid komt over extra structurele middelen voor jeugdzorg.

Zodoende stelt het college voor om voor alle jaren een vordering op het Rijk op te nemen van € 360.000. Dit bedrag is 30% van € 1,2 miljoen. Op basis van een ander recent verschenen rapport zou Woudenberg in 2019 namelijk € 1,2 miljoen tekort zijn gekomen op het gebied van jeugdzorg.

Met de verwerking alle aanvullende herstelmaatregelen en de vordering op het Rijk zien de begrotingsresultaten er als volgt uit:

Begrotingsresultaten (met toepassing indexering zorgkosten Jeugdzorg en Wmo 2023-2025) + potentiële opbrengst bezuinigingsdialoog programma 1	-525.588	-461.955	-498.581	-871.183
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Aanvullende maatregelen	2022	2023	2024	2025
Taakstelling programma 1 - uitwerking denkrichtingen zonder opbrengst uit de bezuinigingsdialoog en onderzoek naar voorbeelden uit den landen	0	0	50.000	100.000
Bezuinigingsopgave programma 2-4	75.000	150.000	250.000	250.000
Extra verhoging OZB jaarlijks met 1%	28.000	56.000	84.000	112.000
Vordering op het Rijk (=30% van 1,2 miljoen euro)	360.000	360.000	360.000	360.000
Subtotaal	463.000	566.000	744.000	822.000

Eindtotaal	-62.588	104.045	245.419	-49.183
-------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Wat betekent dit voor het opstellen van de begroting 2022-2025?

Wij stellen voor bijlage 12 - Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021 vast te stellen, de verschillende vervolgstappen in gang te zetten en ter beoordeling voor te leggen aan de provincie Utrecht.

Conclusie

Met deze kaderbrief, een Eerste Herstelplan en de bijlagen geven wij u daarom een zo compleet en onderbouwd mogelijk beeld van alle inhoudelijke en financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor het financieel meerjarenperspectief van onze gemeente. Wat we nu weten is verwerkt in de kaderbrief. Wel is deze kaderbrief omgeven met een groot stuk onzekerheid.

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

drs. B. Marinussen
Secretaris

T. Cnossen
Burgemeester

Bijlagen

1. Samenvatting onderzoek naar de financiële positie en beleidsruimte van gemeenten in Zuid-Holland;
2. Financiële scan provincie Utrecht;
3. Monitor besparingsopgave 2020-2023;
4. Financiële tussenrapportage 2021;
5. Notitie Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG);
6. Notitie reservepositie en weerstandsvermogen Woudenberg;
7. Kostenontwikkeling sociaal domein 2021-2025;
8. Raadsvoorstel Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021;
9. Witboek bezuinigingsdialoog 2020-2021;
10. Ambtelijke inventarisatie 2021 beleidsprogramma's 2 tot en met 4;
11. Financieel beeld 2022-2025;
12. Eerste Herstelplan financiën gemeente Woudenberg 2021.